

V KTOROM PRÍPADE
NEJDE O LYKOŽRÚTA?

- A lykožrút smrekový
- B *Tomicus piniperda*
- C lykožrút lesklý
- D pokrývač

Použi, prosím,
sivú pečiatku!

Chodbičky vyhlodané lykožrútom
majú nezameniteľné vzory.

Použi, prosím,
bielu pečiatku!

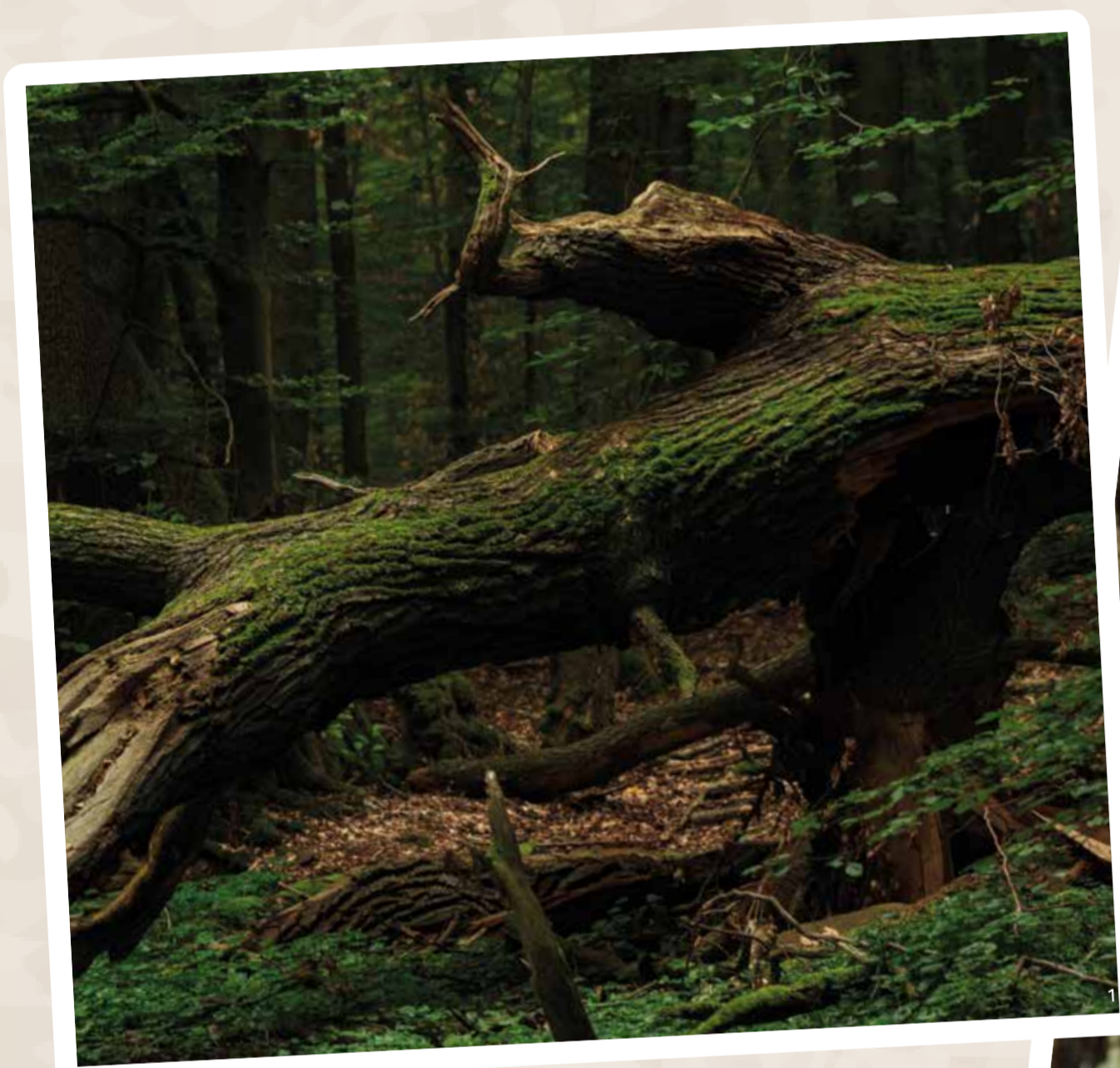

Správna odpoveď
je: pokrývač!

Lykožrúty boli v nemčine pomenované podľa zjavu ich stopy, ktorú vytvoria ohlodaním. Napríklad chodbičky lariev lykožrúta smrekového – v nemčine nazývaného kníhtlačiar – pripomínajú arabské písmo. Početné a vedľa seba natesno rozložené chodbičky lariev lykožrúta lesklého – v nemčine nazývaného medirytec – tvoria v husto osídlenom dreve spleť vzorov, pripomínajúce staré medirytiny. Lykožrút *Tomiscus piniperda* je po nemecky označovaný ako záhradník lesa a spolupodieľa sa na tvorbe lesa: ním napadnuté konáre sa lámu vo vetre, pričom vyzerajú akoby boli odpílené.

MŔTVE DREVO ČO ŽIJE

Biotopické drevo chráni lesnú pôdu pred eróziou.

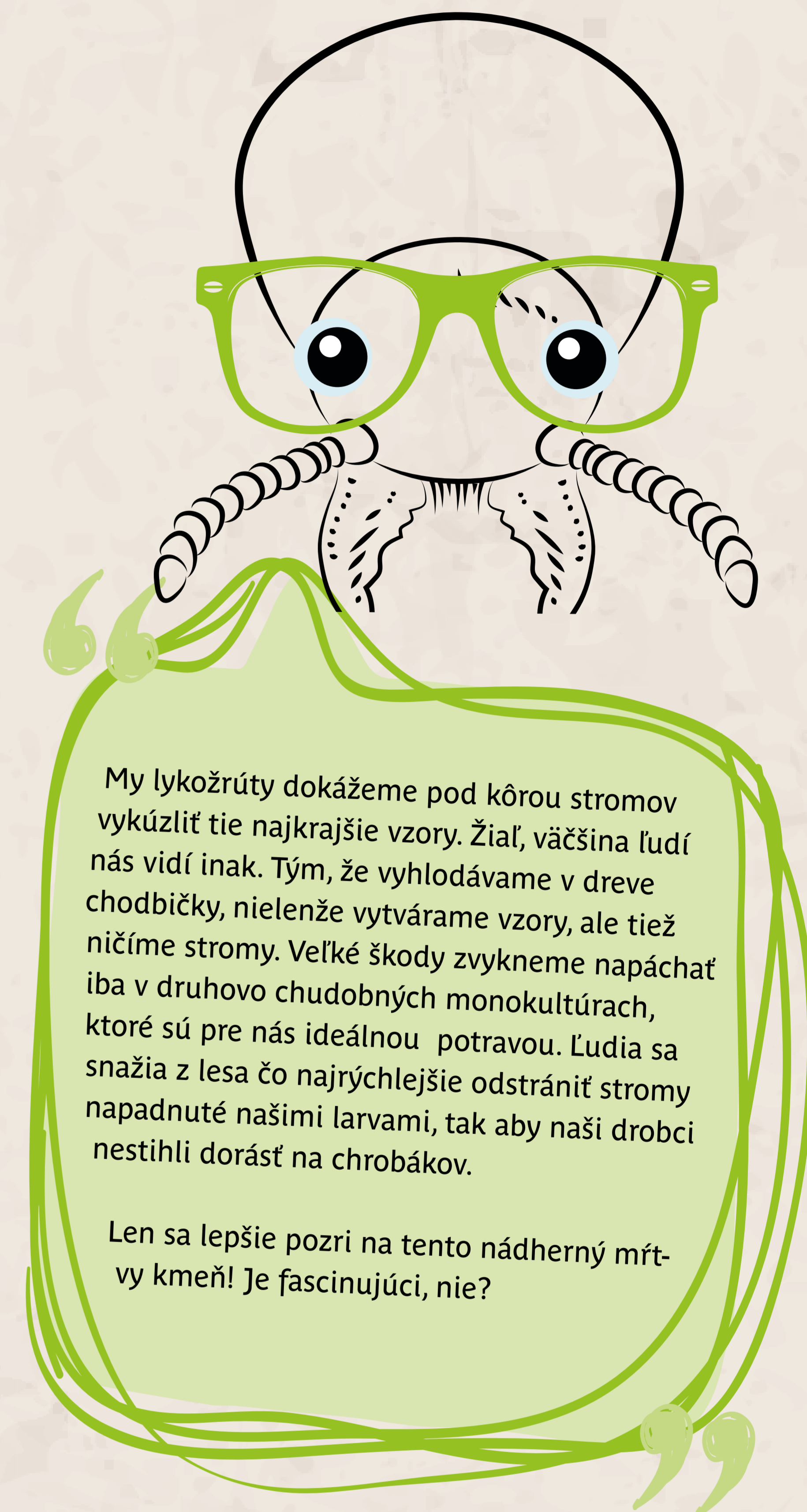
Biotopické drevo nasáva vodu podobne ako špongia.

Biotopické drevo je biotopom, potravou i liahňou pre mnohé organizmy.

MŔTVY STROM AKO BIOTOP

Mŕtve drevo zohráva v ekosystéme lesa dôležitú úlohu. Je jedno, či ide o odumretý strom, odlomenú haluz alebo pozostatky koreňov padnutého stromu. Mŕtve drevo nie je iba biotopom pre nespočetné organizmy. Zachytáva vodu i kyslíčnik uhličitý, tvorí humus a živiny. Namiesto pojmu „mŕtve drevo“ sa dnes presadzuje pojem „biotopické drevo“, aby sa podčiarkol význam odumretých častí stromu pre celkový ekosystém lesa. Kompletný les vrátane odumretých stromov býva zdravší, odolnejší a druhovo pestrejší. Mnohé hospodárske lesy, v ktorých sa uplatňuje systémové odstraňovanie biotopického dreva, sú náchylnejšie podľahnúť škodlivým vplyvom. A navyše sa v nich nevyskytujú živočíšne ani rastlinné druhy viazané na mŕtve drevo.

My lykožrúty dokážeme pod kôrou stromov vykúziť tie najkrajšie vzory. Žiaľ, väčšina ľudí nás vidí inak. Tým, že vyhlodávame v dreve chodbičky, nielenže vytvárame vzory, ale tiež ničime stromy. Veľké škody zvykneme napáchať iba v druhovo chudobných monokultúrach, ktoré sú pre nás ideálnou potravou. Ľudia sa snažia z lesa čo najrychlejšie odstrániť stromy napadnuté našimi larvami, tak aby naši drobcí nestihli dorásť na chrobákov.

Len sa lepšie pozri na tento nádherný mŕtvy kmeň! Je fascinujúci, nie?

Piloritka fialová kladie svoje vajčička spolu s výtrusmi niektorých húb pod kôru chorých stromov. Huby sa postarajú o rozklad dreva, ktorým sa neskôr živia jej vyliahnuté larvy. Až po niekoľkých rokoch sa už dospelá piloritka prevrta von na slobodu.

Lumok veľký nachádza larvy dospelaj osy v mŕtvom strome vďaka svojmu čuchu. Keď jeho citlivý nos zacíti larvy, lumok navŕta strom a nakladie svoje vajčička vedľa lariev piloritky, ktoré jeho deti neskôr hneď po vyliahnutí zožerú.

Kôrovník sa živí miazgou stromov, ktorú dňom i nocou olizuje z práchnivejúceho dreva. Týchto chrobákov možno častokrát nájsť v kmeňoch vyvrátených stromov. Tam tiež kladú svoje vajčička. Larvy kôrovníka sa po dvoch - troch rokoch zakuklia a svojich súkmeňovcov opúšťajú až v ďalšom roku na jar.

Stonôžka obyčajná loví pod kôrou hmyz i rôzne druhy pavúkov. Svojimi mocnými kusadlami zdrapí korisť a ochromí ju rýchlo pôsobiacim jedom, aby si na nej neskôr pochutnala. Pokiaľ ide o väčšieho jedinca, jeho uhryznutie môže byť dokonca aj pre človeka dosť nepríjemné.

Zážitkový chodník je pilotná investícia projektu VISIO, realizovaná v rámci programu INTERREG V-A, SK-AT a spolufinancovaná z ERDF.

